
BERG EN DAL

Ja, zeker !

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

Inleiding

De fusie is alweer drie jaar geleden. Er is veel gebeurd. Alle zaken zijn zo goed als gelijkgetrokken voor de voormalige drie gemeenten. Dus voor het eerst kunnen we in de komende periode voor heel Berg en Dal beleid gaan ontwikkelen. De PvdA zal dat doen met respect voor de eigenheid van alle kernen. Dat is ook logisch gezien de taken die de gemeenten vanaf 1 januari 2015 op hun schouders hebben gekregen. De gemeenten hebben, ook op eigen verzoek, de meest belangrijke zaken- de jeugd- en ouderenzorg, Wmo en werk- in eigen hand. Ze willen dat dus dichtbij de burger organiseren.

Bovendien zitten we midden in de ontwikkeling naar de participatiemaatschappij. Ofwel: alle burgers en organisaties worden allereerst aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid. Dit niet uit luxe, maar omdat we steeds ouder worden en de maatschappelijke kosten daarvan niet helemaal meer op de overheid kunnen worden afgewenteld. We moeten dus zelf aan de bak. En waar doe je dat? Dichtbij huis. Vandaar het belang van de leefbare kernen. De gemeente wordt dus in toenemende mate regisseur van diensten. Die diensten doen we in toenemende mate zelf, in het eigen dorps huis, met eigen mensen, in eigen organisaties.

Dat vraagt veel organisatie, veel overleg en veel inzet. Hoe gaan we dat doen?

In ons verkiezingsprogramma gaan we daarmee aan de slag. Waar staat de PvdA in deze ontwikkeling?

De PvdA-Berg en Dal wil in de woorden van Eberhard van der Laan: onze gemeente een beetje “liever” maken. Liever door ons inkomen, onze kennis en de macht eerlijker te verdelen. En dat doen we samen met, naast en voor alle inwoners. Natuurlijk met alle politieke partijen in de gemeente(raad).

Hieronder leest u hoe we dat in het mooie Berg en Dal, met onze lijsttrekker Lesley Albers gaan doen.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

1 Zeker zijn van een dienstbare overheid

De gemeente richt haar dienstverlening op haar inwoners en bedrijven. Door de samenvoeging van onze gemeenten is ook een ander veranderd. Het is momenteel niet eenvoudig voor alle inwoners om zaken met onze gemeente te regelen. Dit moet echt beter.

De PvdA wil onze inwoners op een interactieve manier betrekken bij wat er gebeurt in hun gemeente, én in hun gemeenteraad.

Wij willen een project invoeren waarbij ook de jeugd en de jongeren uit onze gemeente worden betrokken bij de lokale politiek en kennismaken met het gemeenteraadswerk.

Daarom:

- Een benaderbaar PvdA-bestuur, wethouder(s) en raadsleden.
- Een gemeente die eenvoudig en snel bereikbaar is (toegankelijk) en verzoeken en aanvragen binnen de wettelijke termijn beantwoordt.
- Moet de gemeente doen wat ze belooft. Duidelijkheid. Geen onnodig ingewikkelde procedures. Wij willen terugkoppeling en effectiviteit meten, zodat de burger zich gehoord voelt.
- Verdere uitbouw van digitale mogelijkheden, waarbij inwoners ondersteuning kunnen krijgen.
- Wijk- of dorpspanels die gesprekspartner zijn en adviezen geven over de leefbaarheid in wijken en kernen. Binnen het college worden kernwethouders aangewezen die elk ambassadeur worden van enkele kernen.
- Maken we er ook werk van om onze ambtenaren in staat te stellen hun werk goed te doen. Dit willen we doen door opleiding en coaching waar dat nodig is. De gemeentelijke organisatie wordt daarop waar nodig aangepast.
- Waar het leuker kan, moet het ook leuker! De eerste start zijn de geboortepresentjes bij de aangifte voor een geboorte.
- Om de jeugd te betrekken bij de politiek stellen wij een project voor waarbij we een jeugdburgemeester en een jeugdgemeenteraad willen instellen, samen met de basisscholen en het voortgezet onderwijs.
- Daar waar het desondanks niet goed gaat wijst het PvdA-Ombudsteam de inwoners van onze gemeente weer naar de juiste weg.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

2 Zeker zijn van inkomen en goed sociaal beleid

De ongelijkheid in ons land neemt helaas toe. Daar zijn we niet blij mee. Die werkelijkheid vreet aan de beginselen van de PvdA. De gemeente kan daar via eigen inkomensbeleid niets aan doen. Dat wordt landelijk bepaald.

2.1 Werk

Werk is nog steeds de belangrijkste motor voor meedoen. Het Werkbedrijf ondersteunt werkloze inwoners om werk te vinden. Dat hebben we de afgelopen jaren gedaan en daar gaan we mee door.

Werk zorgt voor veel meer inkomen. Werk verbetert welzijn. Werk emancipeert. Omdat de arbeidsparticipatie in Berg en Dal nogal laag is, zullen we blijvend extra moeten investeren in ons erg succesvolle “Berg en Dal Werkt”.

De PvdA wil de bezuinigingen op deze post door het huidige college terugdraaien.

Het spreekt vanzelf dat de lokale en regionale versterking van onze economie daarom ook onze prioriteit heeft.

Daarom:

- Zorgen dat Berg en Dal Werkt wordt gecontinueerd en versterkt.
- Willen we dat de gemeente het voorbeeld geeft met zoveel mogelijk vaste arbeidscontracten.
- Investeren we in de lokale economie: in de ontwikkeling van het Reomie-terrein, de werf Bodewes in Millingen, in onze zorg en ons toerisme.
- Nemen we onze ondernemers nog actiever mee in alle aanbestedingen.
- Versterken we onze dorpskernen als (toeristische) verblijfscentra.
- Intensiveren we de contacten met onze Duitse zuster gemeenten.

2.2 Armoedebestrijding

Daarnaast verzachten we lokaal de pijn via ons armoede- en minimabeleid. Onze belangrijkste inzet daarbij is om de inwoners dat te geven wat ze nodig hebben om verder te komen: maatwerk. We willen niet dat mensen vastlopen in de wirwar van regelingen die de laatste jaren zijn opgetuigd.

Dit willen we samen doen met de ambtenaren en organisaties die in het sociale domein actief zijn. Te beginnen bij de vier sociale teams, waarbij de uitvoerend ambtenaren alle gereedschappen kunnen

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

toepassen die nodig zijn om dit te verwezenlijken.

De PvdA maakt daarbij geen onderscheid tussen jong en oud, nieuwkomer of geboren en getogen in Berg en Dal.

Daarom:

- Gaan we al het mogelijke doen om de schotten tussen al onze regelingen weg te halen.
- Willen we onze ambtenaren permanent coachen en scholen om zich te verbeteren.
- Gaan we het gemeentelijk apparaat permanent monitoren op effectiviteit (Rapport Benchmark).
- Gaan we de communicatie met onze burgers over al onze regelingen vereenvoudigen en verbeteren.
- Gaan we altijd uit van een integrale aanpak bij probleemgevallen.
- Voegen we het Kindpakket toe aan de Doe Mee regeling, en verruimen daarmee de voorzieningen voor onze kwetsbare gezinnen en kinderen.
- Nemen we de regie bij de inburgering en integratie van onze statushouders: bij het leren van het Nederlands, bij het meedoen aan onze ingewikkelde samenleving, bij het zoeken van (tijdelijk, vrijwilligers) werk.
- Investeren we in flexibel en betaalbaar openbaar vervoer.
- Monitoren we de stapeling van eigen bijdragen en treden we op als die te hoog oplopen samen met de verschillende belangenorganisaties.

2.3 Participatie

Daar staat tegenover dat onze burgers op een reële manier zullen worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. We moeten er echter voor waken dat we die zelfredzaamheid niet onder- of overschatten. Alle creatieve middelen die ons ter beschikking staan zetten we daarbij in. Werkervaringsplekken, vrijwilligerswerk, participatiebanen of tegenprestaties zijn bedoeld om de kansen op ontwikkeling te vergroten en niet om mensen bezig te houden. We benaderen het lokale bedrijfsleven en onze verenigingen daarvoor voortdurend actief.

Daarom:

- Voeren we de tegenprestatie alleen maar uit als deze bijdraagt aan participatie, aan meedoen.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

2.4 Statushouders

Dit geldt ook voor onze nieuwkomers. Ook zij zullen op maat en realistisch wegwijs gemaakt worden in onze ingewikkelde samenleving. De PvdA wil hen voorzien van alles dat ze daarvoor nodig hebben. Liefst met een strakke, herkenbare regie vanuit onze gemeentelijke organisatie. Niet pappen en nathouden maar aanpakken. Te beginnen bij taal en bij werk. Meedoen. Iedereen. Dat is inburgering.

Daarom:

- Neemt de gemeente de regie over de inburgering van onze statushouders.
- Staat het leren van het Nederlands voorop.
- Worden onze verenigingen ondersteund bij het opnemen van de nieuwe Nederlanders bij hun activiteiten.
- Hoort ook zwemonderwijs daarbij. De belemmeringen hiervoor (o.a. vervoer) worden weggenomen.

2.5 Schuldhulpverlening

Ongeveer 1.900 mensen in onze gemeente hebben te maken met ernstige schulden. En daar komen steeds nieuwe mensen bij. Om deze problematiek aan te pakken, en waar mogelijk voor te zijn, willen we twee doelen bereiken: preventie en een snellere inschakeling van schuldhulpverlening.

Daarom:

- Moet de toegang tot schuldhulpverlening worden versneld.
- Is de schuldhulpverlening altijd onderdeel van een integrale aanpak.
- Worden vrijwilligersorganisaties ondersteund die mensen met schulden begeleiden.

3 Zeker zijn van leefbare en mooie vitale dorpen

We wonen in een prachtige gemeente en willen dat de dorpen die de levensader zijn van onze gemeente leefbaar en veilig zijn.

Daarom:

- Omarmen we initiatieven, ambities en plannen die voortkomen uit de verschillende kernen die tot verbeteringen leiden in elk dorp.
- Strijden we voor passende, toekomstgerichte woonruimte voor iedereen die in onze dorpen woont: oud en jong, gezond en kwetsbaar, al of niet met een beperking. Wij willen op een slimme manier betaalbaar en goed wonen realiseren voor nieuwe, jonge huishoudens.
- Willen we in elk dorp een volwaardige multifunctionele gemeenschapsaccommodatie waarin zoveel mogelijk activiteiten vanuit de kern zijn ondergebracht
- Willen we deze bestaande accommodaties blijven ondersteunen en versterken; bijvoorbeeld door ze geschikt te maken zodat de sociale teams ervan uit kunnen werken.
- Willen we dat elk dorp een uitnodigende buitenruimte heeft (bijv.: Groene Leefruimte, Avonturenbos, Jeu de Boules baan) en dat er voldoende mogelijkheden zijn om te sporten en/of te recreëren. We dragen onze verenigingen en vrijwilligers een warm hart toe.
- Vinden we het ook belangrijk dat elk dorp goed bereikbaar is en blijft door (flexibel) openbaar vervoer.
- Is de toegankelijkheid van alle voorzieningen voor iedereen een permanent aandachtspunt. Hierbij hoort ook dat heel Berg en Dal kan beschikken over een goede internetverbinding.
- Willen we dat ieder zich veilig voelt en is in elk dorp en in elke buurt. Overlast hoort er niet bij en is altijd iets tussen mensen. Samen zorgen zij als eerste voor een oplossing. Wij spreken elkaar als dorpsbewoners aan op gedrag. Wij willen dat politie en gemeente (BOA's ¹) goed bereikbaar zijn voor meldingen van overlast en dat zij snel en adequaat handhaven.

Om de leefbaarheid nog meer te verbeteren ondersteunen en stimuleren wij alle cultuuruitingen in onze gemeente. Kunstroutes, pop-up tentoonstellingen, de Telpost in Millingen, de tentoonstellingen in het Kerkje van Persingen. Maar ook natuurlijk muziekkuitvoeringen en toneelvoorstellingen. Alle initiatieven vinden bij ons een gewillig oor en zullen binnen redelijke grenzen op onze steun kunnen rekenen.

---

¹ BOA = Bijzonder opsporingsambtenaar

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

4 Zeker zijn van een fijne duurzame buurt

De PvdA steunt mensen die in de verdrukking dreigen te komen. We willen dat de doorstroming op de woningmarkt verbetert en de wachtlijsten korter worden. Mensen die in onze gemeente willen blijven wonen moeten we daarvoor de mogelijkheden bieden.

De PvdA kiest voor een duurzame en groene toekomst. De gemeente moet zich - samen met de partners in de regio - proactief blijven inzetten voor een andere energiehuishouding. Het gaat daarbij om het overgaan van olie en gas op alternatieve bronnen. Wij willen stimuleren dat in de komende periode de daken, zowel bij particulieren als bij instellingen en bedrijven zonnepanelen en zonneboilers krijgen. We willen dat hier een eenvoudige subsidieregeling voor komt. We onderzoeken of hiervoor de Parkstadmethode een uitkomst biedt.

In het centrum van Groesbeek zijn nieuwe appartementencomplexen al voorzien van een koude- en warmteopslaginstallatie waarbij energie wordt opgeslagen in diepere aardlagen. Deze woningen zijn ook niet meer aangesloten op het gasnet. En dit willen we eigenlijk overal in onze gemeente zien waar nieuwe woningen gebouwd worden.

De komende jaren gaan we uit van de Woonvisie die in de afgelopen periode tot stand is gekomen door de samenwerking tussen Gemeente en woningbouwverenigingen Oosterpoort en Waardwonen. Maar we hebben ook oog voor nieuwe vormen van burgerinitiatief: bouwen in eigen beheer (CPO's²) en bewoners coöperaties/genootschappen.

Recent landelijk beleid maakt heel veel onmogelijk en bedreigt ons concept van gemengde wijken. Wijken waarin verschillende groepen bij elkaar kunnen wonen omdat er woningen van verschillende prijsklassen worden gebouwd, huur- en koopwoningen. Het realiseren van ons principe van gemengde wijken wordt steeds moeilijker, dus zullen we daar harder aan trekken. Bij de jaarlijkse evaluatie zullen we het beleid daarop beoordelen.

Met name starters en ouderen met een klein pensioen dreigen de dupe te worden van de huidige ontwikkelingen op de markt. Starters op de koopmarkt en ouderen die een beroep willen en moeten doen op woningen met een midden huur van 720-1000 euro in de maand. Daar houden we rekening mee.

Ook de tekorten aan woningen voor mensen die wel behoorlijk wat zorg, maar nog geen verpleeghuiszorg behoeven zal, onze aandacht krijgen. Daar waarin tekorten voordoen kunnen we in deze Woonvisie jaarlijks onze plannen bijstellen, zodat we tijdig kunnen sturen.

---

² CPO = Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

Daarom:

- Willen wij dat bij de gemeentelijke bouwplannen jaarlijks bijgestuurd worden waar woningtekorten dreigen.
- Blijft het principe van gemengde wijken uitgangspunt van ons beleid en van ons bouwen en wordt eventueel gemeentegrond daarvoor goedkoper ingezet.
- Gaan we uit van de stelregel om per wijk $\frac{1}{3}$ koopwoningen, $\frac{1}{3}$ middeldure (€700-1000) huurwoningen en $\frac{1}{3}$ sociale woningen te bouwen.
- Dwingt het principe van gemengde wijken ook tot een gericht toewijzingsbeleid.
- Worden vluchtelingen en statushouders verspreid over onze gemeente gehuisvest.
- Worden burgerinitiatieven met betrekking tot wonen (CPO's, 'genootschappen') ondersteund bij ontwikkeling en aanvraag provinciale subsidie.

- Onderzoeken we de beste manier van verduurzaming, bijvoorbeeld de Parkstad methode ³), zoals momenteel wordt toegepast in Heumen en Mook.

- Sluiten we nieuwbouw niet meer aan op gas.

- Worden ook hier de nieuwe energiecoöperaties actief ondersteund

- Werken we samen met onze buurgemeenten in Duitsland om zelf energie te kunnen opwekken.

---

³ Parkstad methode: energiebedrijven investeren in verduurzaming

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

5 Zeker zijn van een prettig en (verkeers)veilig verblijven

Wij zijn van mening dat iedereen die woont, werkt of reist binnen onze gemeente, dit veilig moet kunnen doen.

5.1 Verkeersveiligheid

De overheid en de politie zijn hiervoor verantwoordelijk en deels zijn we dit als inwoners natuurlijk ook zelf. Wij willen dat iedere inwoner van Berg en Dal zich veilig voelt en is, in elk dorp en in elke buurt! Ook onderweg.

Daarom:

- Wordt ons fietspadennetwerk op veiligheid gecontroleerd en daar waar nodig aangepakt door bijvoorbeeld snoeiwerk, grasmaaien etc. Met name ten behoeve van de zichtbaarheid van de fietsers bijvoorbeeld Hubertusweg, Zevenheuvelenweg, Holdeurn etc.
- Worden fietsoplaadpunten en TOP's ⁴) ingericht.
- Wordt verlichting daar waar nodig aangepast voor een veilige woon- en reisomgeving.
- Wordt flexibel, kleinschalig openbaar vervoer gerealiseerd.
- Wordt de mobiliteitsvisie uitgevoerd omdat de veiligheid van onze verkeersdeelnemers hierin wordt geregeld, met name die van fietsers en wandelaars.
- Streeft de PvdA naar een autoluw/-vrij/-arm centrum in Groesbeek.
- Volgt de inrichting van de weg de functie, bijvoorbeeld wanneer je als gemeente een 30km zone maakt, moet deze zodanig zijn ingericht dat je ook niet harder dan 30 kilometer kunt/wilt rijden.

5.2 Veiligheid en overlast

De wijkagent is de sleutelfiguur. De gemeente heeft nadrukkelijk de rol als regisseur. Dit heeft alleen kans van slagen als ook bewoners hierbij betrokken zijn. Buurtpreventie is daar een voorbeeld van. Wij willen voorkomen waar het kan, ingrijpen waar het moet. Grenzen stellen, kansen bieden.

De PvdA wil dat politie en gemeente (BOA's) goed bereikbaar zijn voor meldingen van overlast en waar nodig snel en adequaat handhaven. Gezien de grootte van de gemeente en het steeds uitgebreidere

---

⁴ TOP = Toeristisch overstappunt

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

takenpakket wordt het aantal gemeentelijke toezichthouders uitgebreid, tenzij de evaluatie van het Rapport Benchmark tot een andere conclusie leidt.

Veiligheids- en overlastsituaties (o.a. drank- en drugsgebruik) moeten integraler worden aangepakt. De gemeente neemt hierin de regie. Wij staan voor een gezamenlijke en wijkgerichte aanpak waarbij het sociale wijkteam belangrijk is, maar ook op dossier- en/of wijkniveau intensief wordt samengewerkt in een structureel teamverband met andere partijen.

Daarom:

- Zetten wij in op extra capaciteit van BOA's en integrale samenwerking met andere partijen.
- Worden inwoners die zich aan de regels houden beloond. Zo moeten inwoners die pas achteraf een vergunning aanvragen hogere legesgelden betalen. Ook worden (bewust) frequente overtreeders harder aangepakt.
- Kleine ergernissen, zoals overlast hondenpoep, worden op praktische wijze aangepakt. Handhaving vormt daarbij een middel later in het proces.

5.3 Brandweer en overige hulpdiensten

De taken omtrent brandveiligheid zijn ondergebracht bij de Veiligheidsregio. Onze gemeente behoudt hierop duidelijk de regie en sturing. Gemeentelijk blijven wij onze vrijwilligers ondersteunen en faciliteren. De kosten van de Veiligheidsregio worden kritisch gevolgd.

De afgelopen jaren heeft de PvdA veel vragen gesteld over de brandveiligheid. Zorginstellingen, scholen, kinderdagverblijven en stallen met dieren horen qua brandveiligheid op orde te zijn. De gemeente pakt hierin de regie en heeft structureel overleg. Ook in onze gemeente is inzet van EHBO('ers), AED et cetera van wezenlijk (levens!)belang. Vrijwilligers die in deze zorg en in de veiligheid voor onze gemeente zoveel kunnen betekenen verdienen daarom alle steun.

Daarom:

- Vinden wij dat leefbaarheid inhoudt dat men tijdig de zorg krijgt die nodig is. De bereikbaarheid (aanrijtijd) voor de ambulancediensten van het gebied Millingen aan de Rijn moet verbeteren.
- Vinden wij dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven bij het beschikbaar stellen van personeel voor de vrijwillige brandweer. De gemeente en het Werkbedrijf bekijken tweemaal per jaar samen met de Veiligheidsregio welke personen uit onze gemeente (werkzoekenden en starters) geschikt zouden kunnen zijn (worden) om de vrijwillige brandweer te versterken. Dit ook in het kader van re-integratie naar de arbeidsmarkt.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

- Moeten lokale werkgevers meer worden bewogen om mee te werken aan een betere dag bezetting bij de brandweer door inzet van hun personeel. De gemeente geeft hierin het goede voorbeeld door inzet van enkele eigen medewerkers.
- Moet de ingezette professionalisering bij de Veiligheidsregio krachtig worden doorgezet en moeten we opzoek gaan naar nieuwe werkwijzen ten behoeve van het kunnen garanderen van de paraatheid, nu en in de toekomst.
- Blijven tijdige en frequente controles op de brandveiligheid binnen onze gemeente voor ons een belangrijk punt van aandacht. Waar nodig moet hierop extra worden ingezet.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

6 Zeker zijn van goed onderwijs

Het onderwijsbeleid wordt voornamelijk landelijk gemaakt. Veel hebben we daar niet over te zeggen. Wel kunnen we ervoor zorgen dat onze scholen hun werk, ingebed in de lokale samenleving, zo goed mogelijk kunnen doen. De bestaande scholen maar ook de nieuwe die we vorig jaar een kans hebben gegeven.

Samen met alle scholen willen we het leef- en opvoedingsklimaat voor onze jeugd zo optimaal mogelijk maken. Uitval uit het onderwijs is helaas de grootste garantie voor mislukking later, met zeer hoge kosten voor de belastingbetaler! Investeren in het voorkomen daarvan betaalt zich dubbel en dwars terug. De PvdA staat voor de eerlijke verdeling van kennis!

Daarom:

- Zullen wij daar dus op blijven inzetten.
- Investeren wij maximaal in het tegengaan van schooluitval, samen met de onderwijsinspectie.
- Verstevigen we de (terug)koppeling tussen sociale teams en de zorgteams op scholen.
- Koppelen we onze (sport)verenigingen zoveel mogelijk aan scholen.
- Betrekken we de scholen zoveel als mogelijk bij de samenleving.
- Zetten we maximaal in op de Doe Mee regeling, Uniek Sporten en het Kindpakket.
- Willen we daarbij ook via een verbeterde vervoersregeling om deze faciliteiten maximaal bereikbaar maken. Zeker voor die gezinnen waar de financiële basis zwak is.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

7 Zeker zijn van een stevige economie

De basis voor werk is een stevige economie. We maken ons sterk voor de huidige bedrijvigheid in onze gemeente. We willen het MKB in de dorpen ondersteunen. Ondernemers moeten deel kunnen nemen en goede kans kunnen maken bij gemeentelijke aanbestedingen.

We nemen daarom de ondernemers actief mee in het ontwikkelen van beleid. Economisch beleid, maar ook beleid op het terrein van zorg en toerisme. Ook op het regionaal en provinciaal beleid. De blik moet nog meer naar buiten gericht!

Wat ons betreft richten we ons ook op de ontwikkeling naar een autoluw/-vrij/-arm centrum van Groesbeek waardoor de verblijfs- en luchtkwaliteit voor onze (verouderende) bevolking en onze (dagjes)toeristen sterk verbetert en de omzetten van onze ondernemers worden vergroot.

Wij stimuleren en ondersteunen initiatieven en ondernemerschap op het gebied van recreatie en toerisme, dat gebruik maakt van én respect heeft voor ons aantrekkelijk landschap, onze afwisselende unieke natuur, onze kleinschaligheid, ons landelijke karakter, onze cultuurhistorische geschiedenis en onze mogelijkheden op het gebied van cultuur, bewegen en sport.

We zetten in op nog meer samenwerking en kruisbestuiving met onze Duitse zustersteden Kleef en Kranenburg. Wij voorzien een nog grotere aantrekkingskracht van de ontwikkelingen in Kleef en Nijmegen op economisch, educatief (hogeschool Kleef, Nijmegen) gebied en toerisme en recreatie. Vandaar ook onze steun aan de reactivering van de railverbinding Kleef-Nijmegen, ingepast in een autoluw/-vrij/-arm centrum van Groesbeek.

Wij willen ons profileren als een gemeente waar het goed gezond, (bewegings-)actief verblijven en natuurlijk genieten is, waar veel interessants te zien en te beleven is. Wij stimuleren en ondersteunen daarom onze landelijk en regionaal bekende wandel-, hardloop-, fiets- en golfevenementen, ons historisch-cultureel erfgoed en -evenementen (Romeinen, WO II), onze musea, de wijnfeesten, natuureducatie- en duurzaam agrarische initiatieven, evenementen en -bedrijven. Wij stimuleren en ondersteunen horeca- en verblijfsrecreatie-bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemend (willen) werken en bijdragen aan het gewenste recreatie- en toerismeprofiel van onze gemeente. Hetzelfde geldt voor nieuwe initiatieven op deze gebieden.

Wij zijn een gemeente met recreatie-, toerisme-, en zorgondernemers. Wij stimuleren initiatief en ondernemerschap op dit gebied en willen beter aansluiten bij de grote (zorg) werkgeversorganisaties in de gemeente zoals de Sint Maartenskliniek, Pluryn en Kalorama; innovatieve starters krijgen extra steun.

We willen de bedrijventerreinen een (kwaliteit) impuls geven, extra inzet voor de ontwikkelingen rondom het Reomie-terrein, de werf Bodewes in Millingen. Beide zeer markante plekken aan Waal en Rijn.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

Dit alles stimuleert economische bedrijvigheid, levert werk op, beheerst de kosten voor de mensen en is goed voor onze leefomgeving en kwaliteit van leven. Het spreekt vanzelf dat hierbij een goed en intensief contact met de ondernemers(verenigingen) en met het (beroeps)onderwijs onontbeerlijk is.

Daarom:

- Stimuleren wij de reactivering van railverbinding Kleef-Nijmegen.
- Zetten wij in op bewegings- en zorgtoerisme.
- Investeren we in de verbetering van de lokale musea, waardoor zij met hun programmering aantrekkelijker worden.
- Zijn wij gastvrij voor de activiteiten van sportorganisaties, Vierdaagse, Zevenheuvelenloop, Wielerunie, Golfbond etc.
- Intensiveren wij onze contacten met kenniscentra op dit gebied (Sint Maartenskliniek, Radboud Universiteit, Han).
- Willen wij een intensievere betrokkenheid van ondernemersverenigingen bij beleidsontwikkeling.
- Willen wij een minder vrijblijvende organisatie van de samenwerking in het Rijk van Nijmegen, de Provincie, Euregio en MGR.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

8 Zeker zijn van goede zorg

De PvdA wil de inwoners van de gemeente Berg en Dal weer zo veel mogelijk laten deelnemen aan de maatschappij, overeenkomstig de uitgangspunten van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

8.1 Vertrouwen

Inwoners willen niet meer naar verschillende loketten met hun (hulp)vragen, maar naar één loket. De gemeente Berg en Dal heeft hier de afgelopen jaren al flinke stappen in gezet door de oprichting van de verschillende sociale wijkteams. Een ontwikkeling die wij zeer toejuichen. (Hulp)vragen op het gebied van zorg en welzijn, jeugdhulpverlening en werk en inkomen hangen in de praktijk nog weleens samen. Daarom is het van belang dat de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet als het ware als één wordt gezien.

Daarom:

- Willen we af van alle overvloedige bureaucratie; inwoners moeten niet telkens hun verhaal opnieuw hoeven te vertellen. En medewerkers moeten veel meer bewegingsruimte krijgen om samen met de inwoners naar oplossingen te zoeken.
- Staat het behalen van de doelen centraal en niet het streng uitvoeren van regels of de bureaucratie. Wij durven hierin inwoners en medewerkers van het Sociaal Team meer eigen verantwoordelijkheid te geven.
- Het gaat er uiteindelijk om dat een inwoner geholpen is.

8.2 Innovatie door samenwerking

Om inwoners met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking betere kansen te bieden om zo zelfredzaam als mogelijk te laten leven en zo veel mogelijk deel te kunnen laten nemen aan de maatschappij is samenwerking nodig.

Wij willen daarom samenwerking versterken tussen en met overheden, bedrijven, welzijns- en zorgorganisaties, belangenorganisaties en natuurlijk de inwoners zelf. Op die manier hopen we vernieuwende oplossingen te bieden.

Nieuwe, slimme oplossingen kunnen rekenen op een subsidie. Voor het beste idee willen wij een jaarlijks uit te reiken Sociale Innovatieprijs in het leven roepen.

Daarom:

- Jaarlijkse Sociale Innovatieprijs van €15.000.--

8.3 Mantelzorg

Mantelzorgers worden steeds belangrijker in onze samenleving. Steeds meer wordt er een beroep op hen gedaan. Er is vaak sprake van overbelasting van de mantelzorger. En we weten ook dat mantelzorgers vaak in stilte lijden. Wij maken ons hierover zorgen. Daarom moet de toegang tot ondersteuning voor mantelzorgers verbeterd worden.

Daarom:

- Willen we meer bekendheid van de sociale teams en hun aanbod voor mantelzorgers.
- Willen we dat mantelzorgers beter gezien en gehoord worden tijdens bijvoorbeeld keukentafelgesprekken.
- Willen we mantelzorgers helpen om hulp durven te vragen. Ondersteuning aan mantelzorgers moet verbeterd/uitgebreid en ruimhartiger worden.
- Maatwerk is het uitgangspunt. Zet bijvoorbeeld meer huishoudelijke ondersteuning in, bij mantelzorgers die zwaarbelast zijn.
- Mantelzorgers die meer dan 24 uur per week voor iemand zorgen en daarvoor (reis)kosten moeten maken, moeten daarvoor een kleine jaarlijkse bijdrage in de kosten krijgen.
- Breng mantelzorgers meer met elkaar in contact, om ervaringen te kunnen delen en voor ontspanning.

8.4 Jeugdzorg

In de jeugdzorg zijn nog steeds wachtlijsten. Het is daarom onze ambitie om de wachtlijsten voor 2019 volledig weg te werken. Daar maken we extra budget voor vrij.

Daarnaast willen we samen met de diverse hulpverlenende organisaties op zoek gaan naar structurele oplossingen. Het doel is dat een jongere binnen vier weken de benodigde hulp krijgt.

Daarom:

- Werken wij de wachtlijsten voor 2019 weg.
- Willen wij intensievere samenwerking tussen de verschillende hulpverlenende organisaties.
- Hebben jongeren en hun familie zoveel mogelijk de regie. En worden ze goed geïnformeerd en ondersteund bij het nemen van beslissingen.
- Is er zoveel als mogelijk sprake van vaste hulpverleners.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

- Willen wij dat het hulpverleningsplan continuïteit, samenhang en resultaten garandeert. De effectiviteit van de zorg wordt hierop getoetst.

8.5 Meedoen!

De PvdA is van mening dat iedereen de kans moet hebben om mee te doen aan de maatschappij. Helaas is dit voor niet voor iedereen mogelijk. Bijvoorbeeld kinderen van mensen met een zeer laag inkomen hebben beduidend minder mogelijkheden. Hetzelfde geldt voor mensen die langdurig in de bijstand zitten. Deze groepen hebben het steeds moeilijker in onze maatschappij.

Daarom:

- Willen wij een ruimhartiger inzet van regelingen als het Kindpakket en de Doe Mee-regeling.

8.6 Eenzaamheid

Eenzaamheid is voor veel mensen met een beperking, vooral ouderen, een probleem. Het Sociale Team moet hier aandacht voor hebben.

Daarom:

- Willen we inloopplaatsen, buurtsoepies en andere ontmoetingsinitiatieven, zoals een hobby-werkplaats blijven stimuleren.

PvdA-Berg en Dal

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2018

---

9 Zeker zijn van financiën op orde

Een sluitende begroting is voor de PvdA vanzelfsprekend. De gemeente kan zich geen tekorten permitteren, maar we hoeven ook niet in te zetten op het spekken van de spaarpot. We vinden dat die best ingezet kan worden voor duurzame investeringen, economische versterking, werkgelegenheid, goede zorg, innovatie en duurzaamheid. We zijn de fusie goed doorgekomen en hebben een positief resultaat op de begroting en het provinciaal toezicht is beëindigd.

Daarom:

- Zijn allereerst alle financiële gemeentelijke stukken helder en geschreven in 'gewoon' Nederlands.
- Staat de effectiviteit van ons werk altijd voorop, er wordt gemeten en gecommuniceerd. De organisatie wordt daarop waar nodig aangepast. Afspraken in de regio worden daarvoor waar nodig herzien.
- Maken we keuzes op basis van inhoud en visie. Op basis van een sociaal maatschappelijk verantwoord verhaal.
- Ontzien we bij bezuinigingen onze kwetsbare burger en ligt de prioriteit bij het begeleiden naar werk, versterking van de lokale economie, wegwerken van eventuele wachtlijsten, de leefbaarheid in de kernen en duurzaamheid.
- Intensiveren we effectieve, niet-vrijblijvende regionale samenwerking maar bestrijden vrijblijvendheid en bureaucratie. Zijn wij een positief kritische partner in gemeenschappelijke regelingen.
- Intensiveren wij het gericht aanboren van regionale, landelijke en Europese subsidies.
- Grijpen we onze kansen bij de ambities van Kleef en Nijmegen en verbinden in plaats van verdelen.